

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

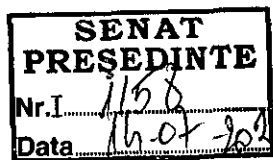
Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosarul nr.971A/2020

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 4095 / 14 JUL 2020

Domnului

ROBERT-MARIUS CAZANCIUC
VICEPREȘEDINTE AL SENATULUI

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Guvernul României în vederea exercitării controlului prealabil de constituționalitate referitor la Legea privind meșteșugarii tradiționali din România (PL-x 209/2020).

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 4 septembrie 2020 (inclusiv în format electronic la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 24 septembrie 2020.

Vă asigurăm, domnule Vicepreședinte, de deplina noastră considerație.

ROMÂNIA
PREȘEDINTE

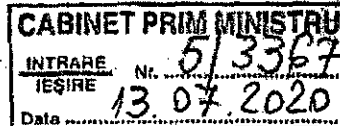
Prof. Univ. Dr. VALER DORNEANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 941/A1/2020

Guvernul României
București
Prim-ministru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 4050 / 14 JUL 2020

Domnului Președinte al Curții Constituționale a României
Prof. univ. dr. Valer Dorneanu

În temeiul art.146 lit.a) din Constituția României, republicată, și al art.15 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **Guvernul României formulează prezenta sesizare în vederea exercitării controlului prealabil de constituționalitate referitor la Legea privind meșteșugarii tradiționali din România (Pl-x 209/2020).**

1. Apreciem că legea analizată conține o serie de dispoziții de natură să contravină prevederilor cuprinse în art. 1 alin. (5) din Constituția României privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legii în componenta sa privind claritatea și previzibilitatea¹. Astfel, considerăm că textul propus nu îndeplinește cerințele de claritate și previzibilitate, următoarele aspecte putând genera interpretări arbitrare/subiective în procesul de aplicare:

a) Statutul juridic al comisiilor speciale pentru verificarea și acordarea statutului de meșteșugar tradițional (denumite în continuare „*comisii speciale*”) și al membrilor acestora este echivoc, de vreme ce nu rezultă dacă comisiile speciale au sau nu personalitate juridică, condițiile remunerării membrilor, regimul

¹ Constituția consacră principiul respectării obligatorii a legii, dar, pentru a putea fi respectată de destinatarii săi, legea trebuie să îndeplinească anumite cerințe de claritate și previzibilitate, astfel încât acești destinatari să își poată adapta în mod corespunzător conduita. În acest sens, Curtea Constituțională a statuat în mod constant, în jurisprudența sa, că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre care previzibilitatea, ceea ce presupune că trebuie să fie suficient de precis și de clar pentru a putea fi aplicat. Astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat (deciziile Curții Constituționale nr. 1 din 11 ianuarie 2012 și nr. 146 din 12 martie 2015). În același sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza Cantoni împotriva Franței, paragraful 29, Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza Wingrove împotriva Regatului Unit, paragraful 40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza Rotaru împotriva României, paragraful 55, Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza Leempoel & S.A. ED. Cine Revue împotriva Belgiei, paragraful 59). Așadar, previzibilitatea și predictibilitatea unei norme presupun că destinatarul acesteia are reprezentarea aspectelor în funcție de care este obligat să își modeleze conduita.

incompatibilităților și al conflictul de interese pentru persoanele care au calitatea de membru.

b) Cât privește art. 20 din legea analizată, arătăm că statutul juridic al Uniunii Naționale a Meșteșugarilor din România este echivoc, nefiind clar dacă este o persoană juridică de drept public sau privat, care este patrimoniul inițial uniunii, cine are calitatea de fondator și în ce modalitate urmează a contribui la formarea patrimoniului.

c) Referitor la prevederile art. 31 din legea analizată, având ca obiect de reglementare contravenții și sancțiuni, semnalăm că normele nu sunt corelate cu prevederile art. 4 alin. (1) din OG nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor potrivit cărora: „*Dispozițiile din actele normative prin care se stabilesc și se sancționează contravențiile intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data publicării (...)*”, având în vedere că legea nu prevede niciun termen pentru intrarea sa în vigoare, aceasta urmează a intra în vigoare în termen de 3 zile de la publicarea acesteia în Monitorul Oficial. Prin necorelarea cu dispozițiile de drept comun în materie contravențională, legea încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituția României.

2. Referitor la posibilitatea contestării deciziilor de respingere a acordării statutului de meșteșugar tradițional, prevăzută la art. 4 alin. (5) arătăm că, prin nereglementarea și a posibilității contestării deciziei de acordare a acestui statut, poate avea consecința încălcării art. 21 alin. (1) din Constituția României referitor la liberul acces la justiție, de vreme ce nu este acordat dreptul de contestare tuturor persoanelor potențial interesate. În mod corespunzător, semnalăm că viciul de neconstituționalitate indicat este valabil și prin raportare la art. 15 alin. (5) din legea analizată.

3. Având în vedere dispozițiile de la art. 16 din legea analizată, cu consecința micșorării veniturilor la buget, că în măsura în care nu au fost respectate dispozițiile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 500/2002, potrivit cărora „*În cazurile în care se fac propuneri de elaborare a unor proiecte de acte normative/măsuri/politici a căror aplicare atrage micșorarea veniturilor sau majorarea cheltuielilor aprobate prin buget, se va întocmi o fișă financiară, care va respecta condițiile prevăzute de Legea nr. 69/2010. În această fișă se înscriu efectele financiare asupra bugetului general consolidat, care trebuie să aibă în vedere: a) schimbările anticipate în veniturile și cheltuielile bugetare pentru anul curent și următorii 4 ani; b) estimări privind eşalonarea creditelor bugetare și a creditelor de angajament, în cazul acțiunilor anuale și multianuale care conduc la majorarea cheltuielilor; c) măsurile avute în vedere pentru acoperirea majorării cheltuielilor sau a minusului de venituri pentru a nu influența deficitul bugetar.*”, poate fi incidentă încălcarea art.138 alin. (5) din Constituția României. Astfel cum a reținut Curtea Constituțională în Decizia nr. 58/2020², „[...] atâta vreme cât dispozițiile legale

² Considerentul nr. 54 din Decizia nr. 58/2020 referitoare la admiterea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru completarea articolului 38 alineatul (3) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice;

generează impact financiar asupra bugetului de stat, obligația solicitării fișei financiare incumbă tuturor inițiatorilor, în temeiul art. 15 alin. (1) lit. a) din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, potrivit căroră, "În cazul propunerilor de introducere a unor măsuri/politici/inițiative legislative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, inițiatorii au obligația să prezinte: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 [...]".

Sub aspect legislativ, precizăm că dispozițiile propunerii legislative dublează în parte cu reglementările următoarelor acte normative în vigoare:

- Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției - art. 4 lit. a) și lit. i);

- O.U.G. nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată, cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare;

- Legii nr. 31/1990 a societăților comerciale, republicată;

- Ordinul ministrului delegat pentru întreprinderi mici și mijlocii, mediu de afaceri și turism nr. 169/2013 privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului național multianual pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului.

Drept urmare, apreciem că prezentul proiect de act normativ trebuie raportat la actualele realități legislative în domeniu, astfel încât să se stabilească raportul juridic cu entitățile care au ca obiect realizarea de produse meșteșugărești tradiționale și, totodată, să fie evitate paralelismele legislative.

Totodată, constatăm că inițiativa conține prevederi contradictorii față de dispozițiile Legii nr. 26/2008 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial.

De asemenea, semnalăm neconcordanța propunerii legislative cu definiția cuprinsă în Convenția UNESCO pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial, adoptată la Paris la 17 octombrie 2003, și acceptată de România prin Legea nr. 410 din 29 decembrie 2005 conform căreia "*patrimoniul cultural imaterial, transmis din generație în generație, este recreat în permanență de comunități și grupuri, în funcție de mediul lor, de interacțiunea cu natura și istoria lor, conferindu-le un sentiment de identitate și continuitate și contribuind astfel la promovarea respectului față de diversitatea culturală și creativitatea umană.*"

Totodată, considerăm că în forma propusă, legea încalcă și perturbă nejustificat activitatea serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, precum și activitatea Institutului Național al Patrimoniului (I.N.P.). Semnalăm faptul că aceste entități au atribuții multiple și complexe, dar nu beneficiază de un suport tehnic și nu au capacitatea instituțională de a asigura punerea în aplicare a noilor prevederi.

Mai mult decât atât, considerăm și că modul în care este conceput mecanismul de acordare a mărcii tradiționale de către I.N.P. vine parțial în contradicție cu normele specifice aplicabile proprietății industriale și gestionării mărcilor înregistrate.

Analizand scopul și obiectul de reglementare, precum și prevederile propuse de către inițiatori, din perspectiva eficienței juridice a textului de lege, subliniem și faptul că sub acest aspect, cu privire la exigențele constituționale referitoare la calitatea legii, Curtea Constituțională a reținut în jurisprudența sa că normele de tehnică legislativă prevăd că sfera de cuprindere a soluțiilor preconizate prin actul normativ *"trebuie să acopere întreaga problematică a relațiilor sociale ce reprezintă obiectul de reglementare pentru a se evita lacunele legislative. Astfel, pentru ca soluțiile să fie pe deplin acoperitoare, se vor lua în considerare diferitele ipoteze ce se pot ivi în activitatea de aplicare a actului normativ, folosindu-se fie enumerarea situațiilor avute în vedere, fie formulări sintetice sau formulări-cadru de principiu, aplicabile oricăror situații posibile."* (a se vedea Decizia nr. 456 din 4 iulie 2018).

Față de motivele mai sus prezentate, vă rugăm să admiteți sesizarea.

Cu deosebită considerație,

PRIM-MINISTRU

LUDOVIC ORBAN